

Metsäpohjanmittari

Grå blåbärsfältmätare

Entephria caesiata

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Metsäpohjanmittari on keskikokoa hieman suurempi mittari, sen siipiväli on 28–33 mm. Metsäpohjanmittari on kauttaaltaan harmaa ja aaltoviirainen. Etusiivet ovat sinertävän tuhkanharmaat ja vahvasti aaltoilevan tummapoikkijuovaiset. Tyvisarake ja keskisarake ovat tummemmat. Takasiivet ovat vaaleanharmaat, ulkoreunasta tummemmat. Sekä etu- että takasiivissä on keskipilkut ja molempien siipiparien ulkoreunassa on rivi mustia pilkkuja.

Elinympäristö ja levinneisyys

Metsäpohjanmittari elää erilaisissa metsä- ja suoympäristöissä. Etelä- ja Keski-Suomessa lajia on tavattu pääosin tuoreissa havumetsissä, joissa kasvaa mustikkaa sekä soilla, pohjoisempana kuusikoissa ja tunturien koivuvyöhykkeessä. Metsäpohjanmittarin toukka elää monipuolisesti yleisillä varpukasveilla kuten mustikalla, juolukalla, suopursulla ja kanervalla. Aikuiset perhoset lentävät heinäkuun lopulla ja elokuun alkupuoliskolla iltaisin ja öisin. Laji on aiemmin esiintynyt koko maassa, mutta suurin osa nykyhavainnoista on Jyväskylän pohjoispuolelta.

Nykytila ja uhkatekijät

Metsäpohjanmittari on alkanut taantua Etelä-Suomessa 1990-luvulla ja vaikuttaa nykyään lähes kadonneen Jyväskylän eteläpuolelta. Lapissa laji on edelleen hyvin runsas. Laji on kärsinyt etenkin ilmastonmuutoksen vaikutuksista. Lajin häviäminen Etelä-Suomesta on ollut poikkeuksellista muihin pohjoiseen vetäytyviin lajeihin verrattuna, etenkin kun lajin elinympäristöt eivät ole vähentyneet merkittävästi. Metsäpohjanmittarilla esiintyy myös voimakkaita kannanvaihteluita varsinkin esiintymisalueensa etelärajalla. Kannan ollessa pieni erilaiset tekijät vaarantavat ja hävittävät paikallisia esiintymiä herkemmin.

Hoitosuosituks

Metsänkäsittelyssä metsäpohjanmittarin elinympäristöissä tulisi välttää laaja-alaisia avohakkuita. Metsänpohjan varpukasvillisuuden säilyminen mahdollisimman laajana ja vahingoittumattomana turvaa osaltaan metsäpohjanmittarin elinmahdollisuuksia.

Lähteet

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Silvonen, K., Top-Jensen, M. & Fibiger, M. 2014. Suomen päivä- ja yöperhoset – maastokäsikirja (A field guide to the butterflies and moths of Finland), Oestermarie, 822 s.
- Suomen Lajitietokeskus, metsäpohjanmittari. Saatavilla: <https://laji.fi/taxon/MX.61910> Viitattu 23.11.2022.

Kuva: J. Lång, CC-4.0, [Laji.fi](https://laji.fi)